

Az egészségünkkel fizetünk az olcsó tüzelőért

**Ha azt gondolja, bármit el-
gegethet a kazánjában, hogy
spóroljon a fűtésen, szörnyű
tévedésben él! A legnagyobb
kinccsel fog fizetni érte: a
saját és mások egészségével,
életével.**

Elkezdődött a fűtési szezon. Verőcén, ahol sok ember nem gázzal vagy árammal, hanem fával fűt, a fűtés együtt jár a levegő minőségének ugrásszerű romlásával. Nyugodt, szélmentes reggeleken a falu sűrű, szürke füstködben úszik, melynek szaga már csak ritkán emlékeztet a száraz tűzifa családiasan otthonos, finom illatára, helyette sok helyen csípős, fanyar, kellemetlen bűz terjeng, ami csípi a szemünket, kaparja a torkunkat.

A légszennyezés vezető halálok Magyarországon, igen súlyos következményeit a légúti problémáktól kezdve a rákon és a szívbetegségeken át az agyvérzésig nagyszabású kutatások egyértelműen bizonyítják. A téli légszennyezés legjelentősebb forrása Verőcén nem az ipar vagy a közlekedés, hanem a nem megfelelő lakossági fűtés.

Egyre több a légúti megbetegedéssel küzdő kisgyerekek. A védőnők elmondása szerint Verőcéről egyre kisebb korban kell a váci kórházba küldeni asztmás rohamokkal gyerekeket. Egyértelműen nő az asztmás és általában a légúti megbetegedések száma. Szinte természetesnek vesszük, hogy a hideg együtt jár az állandó orrfolyással, köhögéssel, nehézlégzéssel, asztmával, tüdőgyulladással. Pedig a légúti megbetegedések egyértelmű kiváltó oka az általunk szennyezett levegő, a szennyezésen pedig egyszerű dolgokkal, egyéni felelősségvállalással és összefogással könnyen tudunk változtatni!

A CivilVerőce helyi közössége jó egy éve igyekszik többek között levegőtisztasággal kapcsolatos szemléletformálást végezni községünkben (<http://civilveroce.hu/>). Tavaly télen igényesen összeállított szórólapot juttattunk minden háztartásba, amit azóta több más te-

lepülés is felhasznált az országban. Idén áprilisban 60 aláírással készült petíciót nyújtottunk be az önkormányzathoz a levegőtisztaságot célzó hatósági intézkedések sürgetésével. Kampányolunk az avarégetés betiltásáért, és helyette a komposztálás támogatásáért. Közösségi összefogással, hagyományteremtési céllal használt szigetelőanyagokkal leszigeteltük egy rászoruló család teljes födémjét. Szemléletformáló családi napokat tartunk, a legutóbbin létrehozott anyagokból az iskolában kiállítás is készül.

Az alulról induló civil akciókat végre felsőbb utasítás is támogatja: a Földművelésügyi Minisztérium „Fűts okosan!” kampánya egy rendkívül jó szemléletű kezdeményezés, honlapján színvonalas összefoglalót, oktatóvideókat, szakmai anyagokat és egyszerű tippet találunk arról, hogy mit tehetünk a tiszta levegő megőrzése érdekében (<http://futsokosankampany.hu/>).

A legfontosabb: csak pellettel, brikettel és száraz, tiszta fával fűsünk, és NE faalapú keverékekkel, mert ezekből égetéskor súlyosan mérgező anyagok szabadulnak fel. Verőcén a lakosság számára kézenfekvő alternatíva a fának csúfolt illegális hulladékokkal (OSB, pozdorja, forgácslap, festékes fa, lakkozott padló stb.) történő kereskedelem és fűtés, mert ezt – ami mellel több év szabadságvesztéssel sújtható bűncselekmény – a hatóságok jelenleg semmilyen érdemi intézkedéssel nem korlátozzák. A helyi és környékbeli fuvarozók egy csoportja az építési hulladékot nem a hulladéktelepen adja le drága pénzért, hanem inkább olcsón eladja a lakosságnak, amely örül a tűzifánál olcsóbb éghető anyagoknak. Miközben mindkét fél elégedett a kiskapuk kijátszásával, a mindennapi fűtés hatására sok száz méteres körzetben válik mérgezővé a környezet, nagyságrendekkel nagyobb költségű egészségügyi károkat okozva, mint a rendes tüzelő ára.

A mérgező anyagokkal történő fűtés nem lehet alternatíva, az illegális égetést szigorúan számon kell kérni mindenkitől! A rászorulókat közben segíteni kell, hogy otthonaik szigetelve legyenek, rendes tüzelőhöz jussanak és elsajátíthassák a hatékony fűtés alapszabályait:

– A tüzelő megvásárlásáról előrelátóan gondoskodjunk! A kétéves szárított tűzifából akár feleannyi is elég, mint a friss ideiből: sokkal több hőt ad le és kevesebbet szennyez.

– Tüzelőnket fedett, de nyitott tárolóban szárítsuk, óvjuk az esőtől, tegyük ki napfénynek.

– Tisztítsuk rendszeresen a kéményünket, a jó huzat segíti a magas hatásfokú égést.

– Fektessük pénzünket hatékony tüzelőberendezésbe (pl. faelgázosító kazán) és házunk alapos szigetelésébe. Egy jól szigetelt házban 2-3 köbméter fa elegendő egy szezonban, míg egy szigetetlen házban 6-8 köbméter is könnyen elfogy. A jó szigetelés néhány év alatt behozza az árát a tüzelőn, mindeközben jelentősen növeli mindennapi komfortérzetünket.

A CivilVerőce berkeiben igyekszünk sokat tenni közös helyi környezetünkért, és várjuk további aktív tagok csatlakozását. Szeretnénk, hogy az önkormányzat és a helyi rendőrség is felmutasson érdemi intézkedéseket a levegőtisztaságért. Ide tartozna a szeméttel történő kereskedelem és fűtés szigorú hatósági számonkérése, a szociális tűzifa program bővítése és szemléletformáló átalakítása (pl. csak az kapjon tűzifát, aki bemutatja, hogy épített hozzá fedett tárolót), az avarégetés tiltása, komposztálási programok segítése, az otthonok szigetelésének támogatása, de akár csak a határozott fellépés, a környezettudatos belső szemlélet és külső kommunikáció összhangja, valahol a Minisztérium és a civilek immáron közös céljai között felúton.

**Vásárhelyi Gábor,
PhD, mérnök-fizikus,
a CivilVerőce közösség tagja**